

Andrej. Kdo ju bo pa prašal! Zdaj imamo postavo, da se mora goditi in gospodje so prisegli na-njo. Le berite „Novice“ in bodele videli, kako je Levstik gosp. Grčarju, svetovalcu ljubljanske deželne sodnije, paragraf 19. pred oči stavil, da je omolknil. Kdor se §. 19 ne bo držal, naj se mu enaka godi; čast in hvala pa vsem gospodom, ki ga spoštujejo. Številka 19. se mi zdaj tako dopada, da jo bom še v loterijo stavil. In tako z Bogom, sosedje! A. Net.

Zabavno berilo.

Ženitnina.

Črtice iz življenja, poslovenil po hrvaščini J. Levičnik.

(Dalje.)

„Isti čas — nadaljuje grajščak svojo pripovedko — pride mi nenadani, al mili gost Ljudevit K—. Bil je on edini sin mojega pokojnega prijatelja in bližnjega grajščaka. Ker je oče bil vojak z dušo in telesom, je ravno to želel tudi o svojem sinu; toraj ga prec po izvršenih šolah dá vvrstiti v vojsko. Pred štirimi leti se je preselil moj stari sosed v večni pokoj, in ker se je sin njegov nahajal oni viharni čas v magjarski vojski, naprosil in postavil me je umirajoči prijatelj za izvršitelja njegove oporoke ter oskrbnika in nadzornika vseh njegovih lastnin, dokler se sin ko edini dedič ne povrne na dom. Po končani vojski stopi Ljudevit kot major iz vojaščine, ter povrne se v domovino, da prevzame očetova posestva v svojo last. Prišel je, kakor sem Vam že povedal, ravno o mojih najsrečnejših dnevih. — Zadrževan s sporočevanjem Ljudevitovega premoženja in z mnogimi drugimi pōsli pri izvrševanju prijateljeve oporoke, moral sem začasno odložiti svoje lastne ženitvanske zadeve in namére. Mladi moj prijatelj Ljudevit je bil sicer po naravi svoji kakor rajni njegov oče; al zdaj v kljub svoji mladosti — štel je še le blizo 26 let — resnoben, nekako zamišljen in otožen. Videlo se je v vsem, da akoravno še mlad, moral je prestati že silnih srčnih bojev. To ravno pa je vtiskalo licu njegovemu neko zanimivo, zlasti za žensko okó omamljivo melanholijo. Kontrast mojega in Ljudevitovega značaja moral je čutiti slednji, kdor naju je videl. Jaz, človek zrelih let, a vendar vedno dobre volje in vesele misli, — on pa, cvetoč v dobi krepke mladosti, vendar zmirom zamišljen, resnoben in otožen. Da ga malo oživim, vodim ga pogostoma v društva; — največkrat pa v bližnji gradič stare gospé svoje sosedé, kjer sva redovno vsaki dan prebila nekoliko srečnih ur. — Čudovita milina moje mlade sosedé, ki je mene popolnoma omamila — rekel bi — očarala, nasproti mojemu mlademu prijatelju ni mogla do živega seči. Bil jej je sicer prijazen, vendar pa hladán in v svoji obnaši kakor proti vsakemu drugemu. Temu nasproti pa sem pričel malo po malo pri Milici opazovati neko sočutje do mladega nesrečnika, kakor ga je ona šaljivo imenovala. Znano je pač dovolj, da tuga mladega človeka ne naznačuje ženskemu spōlu družega nego skrivno nesrečo, — a tiha bolečina in nesreča zanimuje zopet najbolj žensko srce ter probuja v njem sočutje in ljubovednost. Tako tudi se je Milica očividno trudila in si sè svojo priljudnostjo prizadevala, tolažiti skrivnostno žalost mlademu vojniku. Pozorno opazevajoč obadva sem ljubeznjivo postopanje devojkino okoli novega gosta pripisoval blagi njeni naravi, s katero je želela ublažiti vsako bolečino krog sebe, in sem se toliko manj bal kake nevarnosti gledé mojih namenov, ker je bila Milica proti meni vedno tako prijazna in odkritosrčna kakor prej. Mladi moj prijatelj pa tudi v ničemur ni Milice odlikoval ali se prijazniše do nje vedel kakor do drugih gospodičin.“

„Tako preteklo je bilo zopet nekoliko časa, kar sem nenadoma moral oditi na neko drugo svojo grajščino, katero sem bil podedoval po materi svoji v sosedni zemlji, da ondi gospodarstvo pregledam. Zoper voljo in namen zadrževala so me tam opravila dva cela meseca.“

„Povrnivši se nazaj na dom, najdem vse čudno drugače. Prvi obišče me Ljudevit; al s kakim, za-me presunljivim naznanilom! Razkril mi je, da je, opazivši pri Milici plamečo ljubezen do njega, odločil vzeti si o v zakon, ter da si jo je že izprosil od stare gospé, njene tete, ktera mu prošnje tudi ni odrekla; le dela je, da se hoče poprej z manoj posvetovati; kajti brez mene noče zvršiti nobene bolj važne reči. „Prišel sem toraj“ — reče mi Ljudevit — „da vas poprosim Vašega prijateljskega posredovanja pri važnem tem opravilu, ker sem“ — dodá britko nasmehljaje se — „spoznal v hiši Vaše blage sosedé, da je sladko zavetje tihega domačinstva najboljši lek za rane, ki žgejo in — pekó.“ — On tedaj ni družega iskal pri Milici ko mirnega zavetja pred navalom neke hude strasti, ki mu je vznemirovala duhá in žgala mu srce. In mene! — mene prišel je prosit, da ga vpeljem v tih raj, iz kterega me izgnati preti. — Lahko si vsakdo misli, kako sem bil osupnjen in potrpt pri tem naznanilu, ki mi je prišel kot strela iz jasnega — vendar pa sem se vzdržal toliko, da pred Ljudevitom nisem odkril svojih čuvstev, o kterih — izjemši staro gospó — morebiti nihče še sanjal ni. Obljubim mu toraj svojo pomoč, in ker sem — na svojo neizrekljivo dušno žalost! — videl, da Milica v zavezi z Ljudevitom išče in upa res svojo srečo, odpovedal sem se jaz najslajšim svojim željam ter Milici žrtoval lastno srečo in dušni pokoj — — čez mesec dni smo obhajali poroko Ljudevitovo z Milico.“

(Dalje prihodnjič.)

Od kod visoki klobuk, ki se imenuje cilinder?

Zgodovinska črtica.

Gosp. N. Kohn je v seji avstrijskega obrtnijskega društva na Dunaji dokazal, da je kitajske (kineške) korenine; pred 50 leti je prišel na Francozko, odkodar ga je pariški klobučar Duport počel po svetu razglašati, da se je po vsej Evropi udomačil. Zagrebški „Gosp. list“, iz kterega smo povzeli to novico, dostavlja zgodovini cilindrovi, da 1860. leto je pokopalo na Hrvaškem cilinder, ki je ondi za spomin le ostal kočijažem vélike gospóde. Pri nas na Slovenskem je še veliko cilindrov in ljubljanski dopisniki v „Pressah“ in v „Triesterici“ vsi nosijo cilinder, češ, da „inteligencija“ biva samo — pod visoko štulo. Kdor ne verjame, plača počen groš. — Na vsaki način pa je po zgodovinskih preiskavah Kohnovih zdaj dognano to, da se je velika krivica godila cilindrom, ko so jih sém ter tje preganjali kot „švabsko“ pokrivalo; zdaj vemo, da je cilinder — kineškega porékla.

Tako se vsak dan razjasnujejo zgodovinske stvari.

Dopisi.

Iz Belega grada 24. febr. 06. — Nadjaje se, da ne bode „Novicam“ neugodno, ako prejmejo kak dopis iz prestolnice kneževine srbske, pošiljam vam te vrstice, da jih priobčite svetu slovenskemu, da i on zná, kaj se misli i radi tukaj na slavenskem jugu. — Od nekega vremena mnogo se prenašajo po vnanjih časnikih vesti, kakor da mora zdajci i zdajci planiti ustanek na istoku. Ne znam, v koliko so te vesti istinite; ali mogel bi reči, da ni vse tako, kakor govore nemški in francoski

listovi. Govorica, da so čete v Rumuniji, koje bi bile prešle v Bolgarijo, je vsa gola laž. — Čeravno pa do zdaj znamenitega se ni še nič dogodilo, vendar ima toliko stvari toliko paleža na obeh strani, da bi vsak trenutek mogel povzdigniti se plamen, ki bi prouzročil neizmerne posledice v razvitku narodov na istoku, i koji bi potresel staro Evropo, a iztrohnelo Turško vništiti mogel. Dan po dan čitamo kako vest iz Albanije ali Črnogore, i mi sami dvojimo, da bi letošnje leto prošlo brez pretakanja krvi na balkanskem polotoku. Da je nezadovoljstvo v Turškeji veliko, dokazuje nam to, da se čedalje več skuplja emigrantov, kakor v Srbiji tako i v Rumuniji. Turčin nije v stanju pobediti malog Krita; no ako se dogodi požar v Grškeji ali ustanek v njegoveji zemlji, težko se bo održal. Velike sile samo mu še obdržavajo to malo duše, kolikor je ima, a on propada dan na dan. Ona sila janičarstva izginula je, in tako i sila, koja je to državo obdržavala. Nove ideje Turčin poprijeti ne more; naj se je učil v Parizu ali kjer mu drago, njegov duh ostane pa ostane turški, če tudi velike zasluge imajo reformatorji turški Mithad Paša za Bolgarsko i Osman Paša za Bosno! — Kakova svirepstva počinja v Ruščuku Mithad Paša, dostojna so bolj kakega Nerona, a ne paše, koji bi imel narod usrečavati, koji se smatra za izobraženega človeka. Osman Paša res izdaje v Bosni list „Bosanski vjestnik“; ali narod zadovoljiti toliko ume, kolikor i njegov pobratim v Ruščuku. Zato je i narod ogorčen, i lani se bil na Balkanu za svojo svobodo, a letos da li bo miroval? Težko, svirepstvom Mithad paša ne bo zastrašil Bolgarov, marveč dovedši jih do očajanja, pred bo izkusil gnjev naroda, koji zna za svojo prošlost, koji zna, da zauzima veliki prostor turškega carstva, koji je obdarjen z vsemi duševnimi silami. — Pored tega, da se Langijević i Poljaci brinejo za obstanek turškega carstva, da preprečevajo razvitek i osvobodjenje jugoslavenskih plemen, slabo bodo uspeli, i oni i Turci. Mi pak bomo pazili na vse dogodbe na istoku, ker smo vezani po krvi z narodom, ki podnaša največja bezzakonstva. — Kar se tiče Srbije, ona se pripravlja za vsak slučaj. Ona vidi, da je pozvana, da igra veliko nalogo v povestnici jugoslavenskeji. Ona je oskrbljena dovoljno z orožjem i strelivom; nima dolgova; narod je junačen i težko čaka vremena, da bi se stvari na istoku konečno rešile. Ideja jugoslavenska procveta je mahoma i v največe staleže dospela; očividno je, da samo sloga more ploda imeti za prihodnost slavenstva na jugu. — Knez Mihajlo zida na svoje troške pozorište. Minister na raspoloženju Jovan Ristić je šel 21. na Cetinje, da krsti hčer novorojeno kneza Nikole. — Z Bogom do druge poti!

Iz Primorja 28. sveč. — Prigodi se navadno v urednem pisanji, da se osebe, ktere imajo v kancelijah opraviti, poprašati morajo za ime njih rajncega ali še živega očeta. Ako je oče dotične osebe še živ, postavi Lah besedico „di“, Nemeć „des“; ako je pa umrl, dene Lah besedico „quondam“ ali „fù“, Nemeć pa „seligen.“ Ali ne bi se v slovenskem pisanji, ako je oče še živ mesto na priliko „Ivan Ostrden živečega Petra“ dalo reči: „Ivan Ostrden Petrov“, in ako je oče umrl, mesto „Ivan Ostrden pokojnega (rajncega) Petra“ pa „Ivan Ostrden Petrović“?

Iz Celja. (Oznanilo iz čitalnice.) Zarad nenadnih zadržkov se veselica, ktera bi imela biti 8. marca, odloži na 19. Druga na 29. marca odložena se bode po takem tudi odložila, pa že ob pravem času po veliki noći oznanila. Odbor.

Iz Krasa 28. sveč. — Novo življenje nastopa na pravoslavnem polji. Pravdništvo odpira se svobodniša pot; prestrojenje sodnega reda den na den se prič-

kuje, dolgo časa ne preteče več, pa dobomo svoje stare porote (sodnije s priseženimi možmi). Zatirani naš sveti jezik mora stopiti zopet v javnost, ter vsesti se na tisto svoje častno mesto, ktero mu po neoskrunjivem zakonu ide. Tega se nadjamo, saj novi podstavni zakon zagotavlja nam naše narodne pravice, on poenačuje vse jezike našega cesarstva; pride tedaj čas, i ni več deleč, da bode moral vsaki odvetnik (advokat), biležnik (notar), sodnik i sploh vsak javen urednik na zemlji slovenski biti vešč slovenskemu jeziku v besedi i v pisanji. Nu da se to doseže, treba bode še marsikaj truda i muke; al pripravljati se imamo za to, da ne zaostanemo, da se nam zopet i zopet očitalo ne bode, da je naš jezik nespreten za sodnijske i druge razprave. Imamo „Slov. Glasnika“ za lepoznanstvo, imamo „Učiteljskega Tovarša“ za učiteljstvo, a za pravoznanstvo, ktero med vsem skoraj najbolj zaseca v navadno življenje, tega še nimamo. Vsacemu bralcu teh vrstic je dobro znano, da se pravoslavni slog nekoliko loči od navadnega prostega govora. Pedenj dolzih, v perijode zavutih stavkov težko se je več kratov znebiti, saj navada je železna srajca. Naš jezik pa te nespretnosti ne trpi. Pravoslavni jezik za Slovence mora biti kratek, krepek, jasen, lahko umljiv in odločen. Da se pa takega jezika priučimo, treba nam je in to neobhodno treba „Slovenskega Pravnika.“ On naj bi pilil naš jezik in ustvarjal ga za pravdine obravnave, za sodnijske razsodbe i sklepe; on naj bi gladil pot v potujčene nam urednije; on naj bi uril domače oblasti, da bodo mogle v razumljivem, domačem jeziku zanemarjenemu narodu vstreči. Naša mati domovina ima gotovo zadosti sposobnih mož za tako početje; saj ima izvrstnih pravoslovcev. Pri vseh slovenskih odvetnikih in biležnikih in njihovih koncipientih, pri slovenskih sodnikih više in niže vrste, pri družih oblastnikih, pravnikih, županih itd. našel bi „Pravnik“ zadostne materialne podpore, da bi mogel na čast domačega pravoslavnega osebja krepko napredovati. Ve „Novice“ pa, ki ste že toliko i toliko koristile svojemu narodu, skusite, pomagajte spraviti na vidik „Slovenskega Pravnika.“*)

Daroslav.

Iz Zgornjega Tuhinja. — V 7. listu „Novic“ smo brali, da je gosp. prof. Kozina v poslednjem zboru zgodovinskega in muzealnega društva govoril o Kozjem hrbtu, in da se je pri tej priliki reklo, da ne poznamo več na Kranjskem tega kraja. Na to moramo mi Tuhinci odgovoriti, da dobro poznamo to vas, ktera stoji tudi zapisana v imeniku selišč, grajščin, gradov v kranjski vojvodini, ki ga je vlada na svitlo dala (glej: „Deželni vladni list za kranjsko vojvodino, drugi razdelek 6. del, 9. leto 1857, izdan 31. grudna 1857. l.“). Ta vas šteje 3 hiše sè 27 dušami.

Iz Borovnice 28. sveč. R. — Spomlad je nastopila. Milejše sapice so jele pihljati. Od gorkega solnca prebujena zemlja se ogrinja sè zeleno odejo, pretkano z mnogovrstnimi in raznobarvanimi cveticami. Leska (Corylus Avellana) že praši; po obrežji gorá cveto slepice ali kurjice (Helleborus niger), rdeča resa (Erica carnea), žanjevec (Polygala Chamaebuxus); v nižinah pa beli bingeljci ali snežni zvončeki (Galanthus nivalis), nunke (Crocus vernus), brkončice (Primula veris), bele in višnjele vijolice (Viola odorata), juternik (Anemone Hepatica vel He-

*) Gosp. pisatelj živo resnico trdi, da javno ravnanje po porotnih sodnijah bode vse nemškutarjenje na zemlji slovenski „ad absurdum“ pripeljalo. Advokatom in sodnikom, ki ne bojo zmožni slovenskega jezika, odkljenkalo bode! Zato tudi mi mislimo, da se bode živo potreboval priporočani časnik, ki bi vsaj na mesec enkrat izhajal; našel bi naročnikov toliko, da bi mogel se vzdržati.

patica vel Hepatica triloba), pljučnik (Pulmonaria angustifolia), rumenkulja ali hakecija (Hacquetia Epipactis), rigelci (Bellis perennis), na obalih, v grabnih in mokrih mestih lapuh (Tussilago Farfara) na njivah: bršljino-listni jetičnik (Veronica hederifolia), kurja črevca (Stellaria media), na mahu ali močvirji pa prekrasne spomladne norice (Leucjum vernum) in močvirna tulipa (Fritillaria Meleagris). Veselo se zibljeta v toplem zraku metulja rumenček (Colias Rhamni) in koprivar (Vanessa urticae) obiskovaje krasne cvetlice, prve spomladne zemeljske hčerke. Potuhnjeno čepi pred svojo luknjico poljski muren (Gryllus campestris) ter se ogreva v toplih solnčnih žarkih. Od žužkov že kobacá po travi navadna travnica (Meloë proscarabaeus); okoli blata in njem pa se gnjeti mnogo malih in velicah govnačev (Aphodien, Geotrupes) in raznih kratkokrilcev (Staphylinidae). — Zapusti, dragi čitatelj! tesno hišno zidovje in stopi na prosto; ogleduj, občuduj ondi krasoto prirode; zagotavljam te: ako počutki tvoji niso že popolnoma topi, da prečudno potolažen, umirjen, novo poživljen se boš povrnil v svoje stanišče. Da pa vživaš veselje, katero ti čudapolna priroda vedno tako obilno ponuja, tudi domá v svoji izbici, izkorenini nekoliko novih cvetlic vsake vrste ter vzemi jih seboj na dom, pregledavaj na drobno njih lepo sestavo: podobo korenin, steblic, listov, posebno pa cvetišča; zapiši si ime cvetlice, ako ga izveš, na listek, deni ga ž njo vred med sušivni papir in posuši si jih. Posebno pa to priporočamo onim, ki imajo podučno, po naši „Matici“ na svetlo dano: „Štirje letni časi“ v rokah, ker le potem bo za-nje mikavna in znameniva, ako se potrudijo tudi to spoznavati, kar knjiga piše. Ako združeni pridno delamo na tem obširnem polji, dobomo v kratkem času primernih slovenskih rastlinskih in živalskih imen, ktere so sèm ter tjà med ljudstvom znane, pa še od nikogar pobrane in razglašene. Hajd na delo tedaj prirodo ljubi!

Iz Ljubljane. Pod predsedstvom gosp. Trpinca je v nedeljo odbor družbe kmetijske imel svoj mesečni zbor. Razun podpredsednika gosp. dr. Coste in tukajšnjih odbornikov sta iz dežele bila pričujoča gospoda gozdnarja Seitner iz Gorenškega in Faber iz Dolenskega, ker je odbor za gozdnarstvo pod predsedstvom prvomestnika svojega g. dr. Jan. Ahačiča že prejšnji dan imel sejo. — Iz odborovega zbora posnamemo izmed mnogih stvari, ki so se obravnavale, važnejše razprave. Tajnik dr. J. Bleiweis poroča najpred o nekterih stvaréh, ki so došle kmetijski družbi pretekli mesec: Dunajska zemljiščina kreditnica (österr. Bodenkreditanstalt) je poslala družbi svoja pravila; odbor sklene, da se na tanko prevdarijo in morebiti porabijo za nasvèt, da bi se tudi na Kranjskem osnovala taka naprava, ki bi zemljiščinim posestnikom posojila dajala. Moravska družba za svilorejo je poslala svoje letno sporočilo. C. kr. deželna vlada je poslala družbi program velike razstave, ki bode za mornarske, kmetijske in obrtnijske stvari letos pod krilom cesarja Napoleona v Havre-u od 1. junija do 31. oktobra. Odbor razglasa s tem to razstavo vsem zemljiščinim posestnikom in obrtnikom, naj se je udeležijo; kdor želi več o njej izvedeti, izvé to v pisarnici kmetijske družbe. Ko tajnik odboru še bere pismo, v katerem tukajšnja trgovca gosp. Pesjaka v Ljubljani ponujata gospodarjem posebno dober mavec (gips) za deteljišča itd. po 90 kr. dunajski cent v sodcih po 5 do 8 centov, in ko odbor sklene, naj se to po „Novicah“ razglasi, naznanja konečno, da je iz verjetnega vira izvedel, da bode minister kmetijstva grof Potocki letos obhodil nektare še neznane mu dežele našega cesarstva in da poleti pride tudi na Kranjsko, da vidi,

kako je pri nas. Naznanilo to je bilo z velikim zadovoljstvom sprejeto. — Predno so prišli predlogi različnih odsekov na vrsto, bili so še novi udje izvoljeni, ki so jih nasvetovale ali podružnice ali pa glavni odbor. (Kon. prih.)

— V nedeljo dopoldne je bil, kakor so „Novice“ unidan naznanile, letni zbor društva našega, čegar namen je denarna pripomoč manjšim obrtnikom in rokodelcem. Zbralo se je 66 družbenikov v mestni dvorani, kjer je društvo zborovalo. Družbe predsednik gosp. Jan. Horak je odprl zbor s kratkim pa jedernim govorom, v katerem je po številkah dokazal, da je društvo tudi v preteklem letu z 178.965 gold., ktere je na pomoč obrtnikom obrnilo, lepo spolnilo svoj blagi namen, in da more zadovoljno se ozreti na preteklih 12 let, v kterih je dozdej delovalo, ker 1 milijon in 367.988 gold. je dalo na pomoč obrtnijstvu in rokodelstvu. Dokazal je dalje govornik, ki se z dušo in telesom ves čas trudi za napredek tega blagega društva, da si je društvo z varčnim gospodarstvom pridobilo lastnega premoženja 5527 gold. in 52 kr., v katerem, razun družih dobrodelnih namenov, ima vsak, kdor društvu kaj denarja izroči, tudi gotovo poroštvo, da mu je dobro zavarovan. Britko pa se je pritožil, da davkarska roka tudi temu društvu, ki do leta 1867. ni od svojega zaklada nobenega davka plačevala, vprihodnje noče milostna biti. Govor predsednikov je bil z velikim zadovoljstvom zaslišan. — Iz daljnih obravnav povemo še to, da je odbornik gosp. Šventner živo zahvalo izrekel mestnemu županu g. dr. Costi, kteri je skozi 12 let kot pravni svetovalec društvu sè svetom in djanjem na pomoč bil. Ves zbor pritrudi zasluženi tej zahvali. — Predsednik Horak dalje naznanja, da je letos v pomoč šolstvu nabral 100 gold. dobrovoljnih darov, za ktere se družbenikom zahvaljuje in jih prosi, da odprejo spet dobrovoljno svojo roko, ako bi potreba nanesla. — Gospodje Horak, Drašler, Heidrih in Waidinger, ki so imeli po društvenih pravilih iz glavnega odbora stopiti, so bili spet enoglasno voljeni; za častna družbenika pa sta bila po predlogu predsednikovem gospoda dr. Lovro Toman in V. C. Zupan izvoljena. — Iz vsega je očitno, da to društvo, ki se je pred 12 leti iz čistega blagega namena začelo, da bi bilo na pomoč takim obrtnikom in rokodelcem, kteri so v denarnih potrebah, se zadovoljno more ozreti na to, kar je dozdej dobrega storila, — pa tudi ponosno o sebi reči, da ko bi njega ne bilo, bi se tudi lani denarničarji nikoli ne bili skupaj vzeli v „Gewerbebank“, ker — kakor sami pravijo — le to poznajo, da so obrtniki in rokodelci ljubljanski „im allgemeinen solid und fleissig“, — tega pa, da že davno so tudi krvavo potrebovali pomoči, tega ti denarničarji niso ne videli ne čutili! Sploh je v vsem velik razloček med to novo „banko“ in med našim skozi 12 let skušenim „pomočnim društvom“, in ta razloček se celó jasno kaže v tem, da se je že primerilo, da že kak obrtnik, ki je z „banko“ v zvezi, je prišel k temu „društvu“ denarja na pòsodo iskat, kjer za manjše plačilo in po krajši poti dobí pomoči in mu ni treba še za kakošne zgube poroku biti. Sicer pa tudi „banki“ voščimo „gute Geschäfte.“

— C. k. ministerstvo notranjih oprav je vsa pisma o začasni suspenziji našega župana in tudi ministerstvu poslano pritožbo županovo zoper to suspenzijo izročilo gospodu c. kr. deželnemu glavarju, da jih izroči mestnemu odboru, kteri bo o tej zadevi imel zbor v soboto.

— Tudi za ljudske šole na Kranjskem je prišel zdaj od ministerstva ukaz, da se vpelje telovadstvo. — Mi bi mislili, da naši fantje zlasti na kmetih so že zunaj šole sami po sebi telovadci, ker hodijo po uri

deleč v šolo in iz šole itd. Učitelji pa dobó nalogo novega nauka — kako pa s plačilom? pride li tudi to?

— Koliko nuje so „Novice“ imele že zlasti z vodstvom ljubljanske c. kr. normalke zaradi pisave lastnih imen, to vedó vsi naši bralci; veliko let so s svojimi pridigami: „pišite slovenska lastna imena slovenski, nemška nemški!“ — metale bob v steno, kajti ta pisava imela se je za rogove panslavizma! Zdaj pa nam je c. k. ministerstvo nauka pristopilo na pomoč in ukazalo, česar smo mi več let brez uspeha prosili. Ker sl. ministerstvo menda po zgodovini tolikoletni ne zaupa vsem normalnim učiteljem, da bi bili zmožni slovenske pisave, je sporočilo to delo gospodom katehetom. Dobro!

— Preteklo nedeljo popoldne ob 5. uri je imelo „izobraževalno društvo za tiskarje“ v risarski dvorani više realke svoj prvi znanstveni shod. Vdeležili so se večidel vsi udje tega društva in učenci tiskarstva, pa tudi več drugih podpornih družbenikov, med njimi tudi c. kr. deželni poglavar visokorodni gospod Conrad žl. Eybesfeld. Ravnatelj više realke g. Schrey je djansko razlagal električnost in Moserjev telegrafni aparat; po nemškem tem nauku je društva prvomestnik g. A. Klein bral odlomek zgodovine slovenskega naroda, ki jo je spisal rajni prof. pater Kokalj. Potem so prišle društvene zadeve v pretres; sklenilo se je, da se bode odsihmal slovenščina vsak teden po dve uri, in sicer vsako sredo zvečer od 8—9, in vsako nedeljo od 10—11. ure dopoldne, nemščina pa vsak petek od 8—9. uri zvečer učila; učitelj slovenščine bode gosp. Levstik. Znanstveni razgovori bodo vsako nedeljo dopoldne od 11—12. ure. — Veselo je bilo slišati, kako so se nekteri udje zunaj nemščine tudi v maternem slovenskem jeziku razgovarjali, predloge stavili itd. — in to je pravo, kajti dobremu tiskarju, naj si bodi stavljavec, korektor, faktor ali gospodar sam, prva potreba je natančno znanje jezika, v katerem dela; potem še le postane njegovo delovanje duševno delo, sicer je le — mašina.

— Včeraj je umrla grofinja Stubenbergova, velika dobrotnica ubogim v Ljubljani.

— 11. dan t. m. je končna obravnava one glasovite pravde, v kateri so prizadeti tudi nekteri Sokolovci.

— Pasje stekline na Kranjskem ni konca ne kraja: v Senožečah, v Razdrtem in v Gradcu so imeli unidan stekle pse; v Senožečah je za steklino 16. januarja poginila ovca, popadena po steklem psu.

— V programu velike „besede“, ki jo je napravilo srbsko pevsko društvo v Novem Sadu 23. dne u. m. smo radostni našli zbor „Hajd na noge!“ od našega D. Jenkota in pa zbor „Savica“ od našega G. Riharja. Živila vzajemnost!

— Pustna veselica, ki jo je pevski zbor napravil v čitalnici, bila je tako sijajna, da kronika ljubljanska ne kaže nikakoršne takošne in tudi v tistih časih ne, ko so maskirani plesi v reduti najbolj na glasu bili. Če tudi je bilo na stotine (in to prav krasnih) maškar in sicer ljudi toliko, da se je vse trlo, se vendar ni zgodil ne najmanjši nered. Le en glas je bil tedaj o hvali te klasične veselice, za katero je čitalničin odbor v poslednji svoji seji pevskega zboru in še posebno gosp. Kam-u zaslužen zahvalo izrekel.

— Čitalničin odbor je sklenil, da 15. in 29. dne t. m. bote „besedi“ v čitalnici, in da se na velikonočni pondeljek zopet napravi v gledišču velika produkcija z udeležtvom čitalničinega, dramatičinega in Sokolovega društva.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Iz dunajskega državnega zbora ni kaj posebnega povedati; zbornici poslancev je došlo nekoliko vladinih predlogov pa mnogovrstnih peticij; vse to se je dalo dotičnim odborom v pretres. Iz odbora zbornice gosposke, kateri prevdarja po zbornici poslancev izdelano šolsko in zakonsko postavo, se sliši, da pride prav tako v občni zbor zbornici gosposki, kakor jo je osnovala zbornica poslancev. — Grof Leon Thun, eden izmed prvakov českih federalistov, je slovó dal zbornici gospôski, in za njim jih je potegnili neki še 6 velike česke gospôde, ker trdijo, da zbornica gospôska je bila sklicana na podlagi oktober-ske diplome in februarskega patenta, te dve podlagi pa ste prestale, kar je Avstrija po dualizmu razcep-ljena na dvoje. To so čudna znamenja. — Zdaj se spet govori, da državni zbor bode delal še čez veliko noč, ker vlada namerava mu še mnogo postav v posvêt dati in ga ne razpustiti pred, dokler ne bo nova rekrutna postava dodelana. O tem pa, kar je najvažneje za Avstrijo, in to so denarstvene zadeve, še zmiraj ni duha ne sluha. — Delegaciji tudi še niste svoje naloge dognale, da bi vedeli, pri čem da smo. Ogerska delegacija je bila sè plačo papeževnega poročnika veliko bolj radodarna kakor neogerska; dovolila mu je vso po vladinem predlogu. Sicer pa je neogerska delegacija (žalostno je, da nimamo še pravega družega imena!) sklenila marsikaj, da bi se vojaštvo predru-gačilo in prihranilo državi mnogo stroškov. To je gotovo, da — razun pešcev — drugi vojaški polki ne bojo več imeli godbe. — Dunajska ali Bog vedi ktera policija je med katoliško duhovščino in družimi vernimi kristjani zlasti na Tirolskem, Štajarskem, Českem in Moravskem za ohranjenje konkordata zoper sedanjo vlado zavohala neko „veliko skrivno društvo“ enako tisti laško-španjsko-francozki verski družbi, ki se družba „di santa fede“ imenuje, — in po časnikih je počil glas, da je minister grof Taafe na to policijsko sporo-čilo, ktero celó po imenu našteva 5 knezov, 4 grofe, 7 kanonikov, enega vélicege škofa itd., dal deželnim po-glavarjem imenovanih deželá ukaz, naj ostro čujejo nad tem, da se izvejo zavezniki nevarne skrivne družbe. In zdaj se vé, da vse to ni nič — in da je le nerodno policijsko vohonstvo ministra na led speljalo, da je poslal ostro okrožnico deželnim glavarjem zoper san-fediste avstrijske, katerih nikjer ni! — Spet veje iz več časnikov sapa miru. Kako pa se s tem vjema to, da je maršal-komandant cesarske garde do 31. dne t. m. sklical vse dopustince (urlavbarje) in ukazal, da se nikomur ne sme brez posebnega dovoljenja več dopust dati, naj ugiba, kdor hoče.

Kursi na Dunaji 3. marca.

5% metaliki 57 fl. 60 kr. Ažijo srebra 114 fl. 75 kr.
Narodno posojilo 65 fl. 75 kr. Cekini 5 fl. 59 kr.

Žitna cena

v Ljubljani 28. februarja 1868.

Vagán (Metzen) v novem denarji: pšenice domače 6 fl. 90 —
banaške 7 fl. 30. — turšice 4 fl. —. — soršice 5 fl. 50. — —
4 fl. —. — ječmena 3 fl. 48. — prosa 3 fl. 20. — ajde 3 fl. 78 žir
ovsa 2 fl. —. — Krompir 1 fl. 80.

Loterijne srečke:

V Gradcu } 26. febr. 1868: 71. 35. 58. 82. 24.
na Dunaji } 59. 42. 24. 65. 41.
Prihodnje srečkanje v Gradcu in na Dunaji 11. marca.